

УДК 796.011.3-052

DOI: 10.12958/2227-2844-2020-1(332)-15-25

Ливацький Олександр Васильович,

кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна.

slonik50a@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8219-7836>

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИХОВАННЯ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Демократизація і гуманізація суспільства зумовлюють необхідність пошуку шляхів посилення виховної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах з метою формування особистості, здатної до самостійного вирішення проблем, самовизначення і творчого саморозвитку, що знайшло відображення в законах України «Про освіту», «Національній доктрині розвитку освіти України», Концепції педагогічної освіти.

Особливої уваги у цьому процесі вимагає виховання фізичних якостей здобувачів базової середньої освіти, яка сприяє професійній орієнтації учнів основної школи у виборі ними напряму профільного навчання у старшій школі.

Така тенденція вимагає спрямувати виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів на підвищення в учнів основної школи інтересу до занять фізичною культурою, до певних сфер фізкультурно-спортивної діяльності, розширення знань, рухових умінь та навичок у конкретному виді спорту, підвищення обсягу рухової активності як складової частини здорового способу життя. Провідна роль в цьому належить розробці курсів за вибором для учнів 8–9 класів спортивного спрямування як необхідна умова нормального функціонування та розвитку організму, що позитивно відображається на поглибленому вивченні будь-яких циклів професійно зорієнтованих предметів. Важливо при цьому показати вплив самої професійної діяльності на стан здоров'я та сформувати стійкість до несприятливих умов праці, виховавши звичку до виконання профілактичних комплексів фізичних вправ.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми дає підстави стверджувати, що в нашій країні проблему профільного навчання досліджували такі вчені як Н. Бібік, Л. Липова, А. Самодрин, Л. Іванова, О. Овчарук та ін. Окремі питання педагогічної стратегії допрофесійної фізичної підготовки учнів розкривають І. Латипов, Г. Пономарева, Г. Шпаків та ін. Питання

виховання фізичних якостей подано в роботах, Т. Круцевич, В. Платонова, Б. Шияна, О. Демінського та ін.

Проблема цінностей бути здоровим, проблема здоров'я школярів є нині однією з найбільш актуальних, адже стан громадського здоров'я виступає важливим показником збереження й розвитку людського потенціалу будь-якої країни. У концепції формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді (Директор школи, 2004) відмічається, що метою концепції є створення умов для зміцнення фізичного, психічного, соціального й духовного здоров'я, психологічного комфорту та соціального добробуту дітей і молоді шляхом визнання пріоритету здорового способу життя як основного чинника збереження та зміцнення здоров'я, утвердження свідомого ставлення та громадянської відповідальності за власне здоров'я. Стратегічною лінією концепції є надання пріоритетності формування здорового способу життя дітей та молоді в усіх ланках освіти. У цьому аспекті фізичній культурі, фізичному вихованню надається основна роль. Зауважимо, що престижність здорового способу життя зростає у сучасному світі. Стало модним грати в теніс, займатися аеробікою, плаванням та іншими видами спорту, відвідувати тренажерні зали чи мати тренажери у домашніх умовах, стежити за своєю вагою, приймати вітаміни, харчові добавки тощо. Але ж забезпечення здоров'я, формування здорового способу життя – це проблема багатofакторна. Фізична культура як навчальний предмет є лише однією зі складових, що мають розв'язувати цю проблему.

На думку І. Беха теорія і методика фізичного виховання й розвитку підростаючої особистості має бути переосмислена насамперед на філософсько-методологічному рівні. При цьому системоутворюючою одиницею для рефлексивного гуманітарного, а не природничо-наукового аналізу цього рівня виступає категорія «цінність здоров'я». Саме через цю категорію відкривається реальна можливість побачити здоров'я очима самого суб'єкта здоров'я, тобто того, хто виступає його носієм, творцем, а часто й руйнівником. Розвиваючи цю концепцію І. Бех зазначає, що категорія «цінність здоров'я» позбудеться своєї абстрактності за умови введення в понятійну педагогічну систему парної категорії «цінність людської тілесності». Саме тіло людини є значущим індикатором здоров'я, його стан і ступінь фізичного розвитку, характер його функціонування, динаміка змін, узгодженість чи розбалансованість з соціальним буттям (Бех, 2003).

З цього приводу Л. Гомілко стверджує, що людська тілесність відображає світ, в якому існує людина. Спосіб життя акцентує й формує не окрему тілесну властивість. Він створює тіло як особливу цінність, в ансамблі котрої тільки й може спрацювати найважливіша для діяльності тілесна якість. Головними тілесними репрезентаціями культурної реальності, які водночас складають основні композиційні елементи іміджу, є вираз обличчя, форма тіла, рухи тіла, тілесний стан. Під

тілесним образом розуміється самоусвідомлення людиною свого тіла, тобто він означає знання про власне тіло (Гомілко, 2001).

Отже, вдосконалення людської тілесності неможливо без цілеспрямованого виховання фізичних якостей. Таким чином, виховання фізичних якостей школярів буде проходити найбільш оптимально, якщо це набуде для кожного учня особистісної цінності, як складника образу «Я» вихованця. Адже закладені в державних стандартах, в програмі фізичної культури знання, уміння і навички спрямовані на включення школярів у процес соціалізації, засвоєння форм і засобів фізичної культури та світових досягнень у сфері рухової діяльності. А в ній, як відомо, яскраво відбиваються людські взаємовідносини і стосунки, формується особистість, її свідомість, фізична культура, здоров'я, відбуваються психічні процеси, через які керується і вдосконалюється рухова сфера підлітків.

Сучасна теорія і практика фізичного виховання й розвитку підростаючої особистості мусить змінити мотиваційні основи забезпечення навчально-виховного процесу з фізичного виховання на ту соціально-економічну ситуацію, яка визначає сутнісні характеристики нашого суспільства і в яку залучатиметься молода людина. А це поперше прагнення бути здоровим де першочергову роль відіграють фізичні вправи, виховання фізичних якостей.

В. Лисяк у своєму дослідженні визначила, що формуванню мотивів діяльності школяра передує інтерес як результат дії існуючої виховної системи, яка здійснюється через засоби масової інформації про фізичне виховання і спорт, через спортивні заходи в школі, місті, під направленим впливом учителів, батьків, товаришів. Усі ці заходи формують мотиваційну сферу учнів 6–11 класів до якої можна віднести красиву будову тіла, здоров'я, виховання фізичних якостей: спритності, витривалості, швидкості, сили, гнучкості, а також вольових якостей (Лисяк, 2006). З цього виходить, що успішність виховання фізичних якостей у школярів пов'язується з цілеспрямованим формуванням у них інтересу, потреби, позитивної мотивації на підставі створення образу «Я» де перше місце посідає цінність людської тілесності.

У цьому аспекті актуальною виходить ідея допрофільної підготовки підростаючого покоління у загальноосвітніх навчальних закладах, яка поєднує в собі цінності виховання фізичних якостей, цінності здоров'я у відповідності до визначеного напрямку профільного навчання. Не знімаємо й важливості цінності людської тілесності на рівні вербально-оцінковому, практично-поведінковому та естетичному. Такий науковий розгляд проблеми має місце в дослідженнях Т. Ротерс, 2002, Ю. Компанієць, 2007, В. Косяка, 2002. Доречи, В. Косяк наголошує, що на початку розвитку самосвідомості та онтогенезі людина ототожнювала себе зі своїм тілом. У процесі еволюції людина відчула трансформацію своєї тілесності як бази подальших змін і напрямів розвитку. У процесі соціалізації, своєї діяльності людина все більше і більше створює своє

«культурне тіло» (Косяк, 2002).

Кінестезія, кінестезичне мислення розширюють можливості специфічної сприйнятливості, виступая джерелом приємного почуття «м'язової насолоди». Як відомо (Энок, 2000) кінезіологія в сучасному сприйнятті це наука про рухи людини як наслідка складної взаємодії елементів багатоланкового об'єкта, яким є тіло, з зовнішнім середовищем. І у цьому процесі велика роль надається м'язовій системі та фізичним якостям людини.

Теоретичне обґрунтування виховання фізичних якостей школярів, цінностей бути здоровим та цінностей людської тілесності не може бути повноцінним, якщо не звернути увагу на суспільні цільові установки виховання підростаючого покоління. Кожна суспільно-економічна формація в рамках перспектив свого поступального руху вперед висуває конкретні завдання щодо виховання підростаючого покоління. Але так чи інакше, ці завдання спрямовані на досягнення стратегічної мети – всебічного гармонійного виховання (Кузьмінський & Омеляненко, 2004).

Всебічне виховання передбачає формування у людини певних якостей відповідно до вимог морального, розумового, фізичного, трудового й естетичного виховання, а гармонійність виступає основою узгодження, поєднання, єдності цих якостей, їх взаємодоповнення і взаємозбагачення в духовному і фізичному розвитку людини. У кожній соціальній системі мета всебічного й гармонійного виховання конкретизується й переглядається. Так, у сучасній школі головна мета – це сприяти розумовому, моральному, фізичному, естетичному та трудовому розвитку, розкривати творчі можливості, формувати гуманістичні відношення, забезпечувати умови для розвитку індивідуальності дитини з урахуванням його вікових особливостей (Лозова, 2002). При цьому процес виховання комплексний, підпорядкований ідеї цілісного розвитку особистості.

Такі загальні тенденції виховання надають нам можливість усвідомити, що тільки на загальних суспільно значущих основах виховання підростаючого покоління, можна казати про розвиток кожної особистості на підставі індивідуальної мети виховання, яка спрямовує кожного школяра у коло своєї майбутньої професійної діяльності, що актуалізує ідею до профільної підготовки учнів основної школи. Мета виховання реалізується за допомогою змісту загальної освіти та змісту виховання у взаємодії. Зміст загальної освіти як сукупність знань, умінь і навичок які необхідні для кожної дорослої людини визначається загальною метою виховання на підставі суспільних вимог та соціально-економічних умов життя.

На сучасному етапі становлення України постало питання про розбудову її державності й суверенітету, що вимагає системи національного виховання як цілеспрямованого, систематичного процесу з метою утвердження у свідомості кожного громадянина країни національних цінностей, ідеалів, норм моральної поведінки, етнічної

культурної мовної єдності, підтримання виховних традицій, звичаїв народу. Таким чином, ми маємо справу з багатофакторним виховним впливом на особистість, де кожний вид виховання вирішує свої завдання, а саме: моральне виховання спрямоване на озброєння особистості нормами моральної поведінки; розумове – оволодіння знаннями, уміннями і навичками з основ наук, розвиток інтелектуальних потенціальних можливостей особистості; трудове виховання спрямоване на формування любові до праці, і розуміння її важливості у суспільстві, виховання трудових умінь і навичок, формування культури трудової діяльності; естетичне виховання надає можливість сформувати почуття прекрасного, естетичних поглядів, смаків, виховання емоційно-естетичного ставлення до творів мистецтва, оволодіння знаннями і вміннями творити прекрасне у житті.

Завдання фізичного виховання зумовлені об'єктивною необхідністю сучасного розвитку суспільства в забезпеченні оптимальної рухової активності людини і, як наслідок, досягнення певних фізичних кондицій необхідних для виконання важливих соціальних функцій. На думку І. Глазиріна фізичне виховання дітей – це соціально організований педагогічний процес, спрямований на формування здорового, фізично досконалого та підготовленого, активного, спритного, стійкого до дії факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, підростаючого покоління (Глазирін, 2003). Цілком зрозуміло, що фізичне виховання спрямовано на оптимізацію фізичного розвитку людини, а також на вдосконалення фізичних якостей у єдності з вихованням духовних та моральних якостей, підготовкою кожного члена суспільства до плідної діяльності у різних сферах. У цьому контексті відмічаємо велике значення всебічного виховання фізичних якостей для здобувачів освіти.

Загальнопедагогічні завдання спрямовують процес фізичного виховання на формування особистості людини. У цьому зв'язку на перше місце виходить формування у школярів потреби в заняттях фізичними вправами, інтересу до свого всебічного розвитку, позитивного відношення до фізичної культури, формування ціннісних орієнтацій (Курамшин, 2004).

Тобто фізичне виховання є головним напрямом впровадження фізичної культури і становить органічну частину загального виховання, покликану забезпечувати розвиток не тільки фізичних, а й морально-вольових, розумових здібностей та професійно-прикладних навичок людини. Це надає нам можливості зробити теоретичне узагальнення, згідно з яким виховання фізичних якостей школярів, яке найбільш оптимально проходить тільки в процесі фізичного виховання, має бути доцільним та комплексним у зв'язку з розвитком особистості школяра на рівні формування цінностей, потреб, інтересів, мотивів бути здоровим, працездатним, красивим.

Відмічаємо, що у різних системах фізичного виховання задачі рухового вдосконалення дітей, виховання фізичних якостей вирішуються

через застосування великої кількості засобів, основою яких є фізичні вправи, оздоровчі сили природи, фактори особистої та громадської гігієни, використання активних форм туризму в процесі організованих та самостійних занять. Але зайняти активну позицію учню у процесі фізичного виховання можуть надати тільки знання та переконання, на підставі яких можна досягти цінності здоров'я, що об'єктивується у цінності людської тілесності та «цінності виховання фізичних якостей».

Досягти поставленої мети виховання фізичних якостей особистості школяра у сучасних умовах можливо за рахунок використання особистісно орієнтованого підхода, особистісно орієнтованого виховання. І. Бех наголошує, що особистісно орієнтоване виховання ставить за мету розвиток вищих духовних цінностей особистості, має зважати, з одного боку, на диференційований аспект розвитку дитини, її специфіку, а з іншого – на культурно-нормативні характеристики розвитку дитини у кожному віковому періоді (Бех, 2003).

Отже, лише те молоде покоління, яке буде підготовленим до випробувань на людяність, матиме право стверджувати, що Світ творить нас, ми творимо Світ. У цьому аспекті зазначаємо, що система державних тестів і нормативів оцінки фізичної підготовленості населення України вже надає модель культурно-нормативної характеристики школярів певного віку. Доцільним вважається сформувати систему цінностей у кожного школяра у своєму фізичному вдосконаленні враховуючи не тільки фізіологічні особливості і закономірності, а в першу чергу індивідуальні потреби, мотиви та спонукання у визначенні свого міста у Світі. Саме така позиція буде спонукати школярів до активної дії у визначенні свого професійного міста в умовах допрофільної підготовки.

Таким чином, теоретичний аналіз педагогічних аспектів виховання фізичних якостей школярів надав нам змогу визначити, що у процесі фізичного розвитку людини великого значення набувають біологічні та соціальні фактори як основні передумови виховання фізичних якостей підростаючого покоління. Найвищою метою виховання виступає всебічний гармонійний розвиток особистості, який передбачає формування у людини певних якостей відповідно до вимог морального, розумового, фізичного, трудового й естетичного виховання, а гармонійність виступає основою узгодження, поєднання, єдності цих якостей, їх взаємодоповнення і взаємозбагачення. Найбільш оптимально виховання фізичних якостей школярів проходить у процесі фізичного виховання в комплексі з розвитком особистості школяра на рівні формування потреб, інтересів, мотивів бути здоровим, працездатним, красивим, що цілком відповідає основній меті всебічного та гармонійного розвитку особистості.

Виховання фізичних якостей здобувачів базової середньої освіти проходить у зв'язку з освітою, коли в процесі навчання особистість по справжньому освічується, а розвиток фізичних якостей набуває для

кожного учня особистісної цінності, як складника образу «Я» за умови формування в учнів індивідуальних ціннісних орієнтацій на заняття фізичними вправами, задоволення соціально значимих і особистісно орієнтованих потреб. Завдання фізичного виховання зумовлені об'єктивною необхідністю сучасного розвитку суспільства в забезпеченні оптимальної рухової активності людини і, як наслідок, досягнення певних фізичних кондицій необхідних для виконання важливих соціальних та професійних функцій. Першочерговим завданням уроків фізичної культури виступає виховання фізичних якостей школярів. Виховання фізичних якостей проходить на підставі загально педагогічних та специфічних принципів. При визначенні принципів виховання фізичних якостей домінуючим є вплив фізичних навантажень на фізичний стан організму.

У подальшому звернемо увагу на розвиток фізичних якостей учнів у позаурочній роботі з фізичного виховання.

Список використаної літератури

- 1. Концепція** формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді. *Директор школи*. 2004. № 40. С. 23–27.
- 2. Бех І. Д.** Виховання особистості: у 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. К.: Либідь, 2003. 344 с.
- 3. Гомілко О.** Метафізика тілесності: концепт тіла у філософському дискурсі. Київ: Наукова думка, 2001. 339 с.
- 4. Лисяк В. М.** Формування інтересу до занять фізичною культурою та спортом у школярів 6–11 класів: дис. ... канд. наук з фізичної культури і спорту. Харків, 2006. 206 с.
- 5. Ротерс Т. Т.** Теория и методика развития личности школьника во взаимодействии физического и эстетического воспитания: дис. ... д-ра пед. наук. Луганск, 2002. 340 с.
- 6. Компанієць Ю. А.** Духовна та фізична культура людини: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2007. 256 с.
- 7. Косяк В. А.** Эпистемология человеческой телесности. Сумы: ИТД «Университетская книга», 2002. 352 с.
- 8. Энок Р. М.** Основы кинезиологии. К.: Олимп. лит-ра, 2000. 399 с.
- 9. Кузьмінський А. І. & Омеляненко В. Л.** Педагогіка. К.: Знання Прес, 2004. 445 с.
- 10. Лозова В. І.** Теоретичні основи виховання і навчання. Харків: «ОВС», 2002. 400 с.
- 11. Глазирін І. Д.** Основи диференційованого фізичного виховання. Черкаси: «Відлуння – Плюс», 2003. 352 с.
- 12. Курамшин Ю. Ф.** Теория и методика физической культуры: учебник / под ред. Ю. Ф. Курамшина. М.: Советский спорт, 2004. 464 с.

References

- 1. Kontsepsiia** formuvannia pozytyvnoi motyvatsii na zdorovyi sposib zhyttia u ditei ta molodi [The concept of forming a positive motivation for a healthy lifestyle in children and youth]. (2004). *Dyrektor shkoly*, 40, 23-27 [in Ukrainian].
- 2. Bekh, I. D.** (2003). *Vykhovannia osobystosti* [Education of personality]: u 2 kn. Kн. 2: Osobystisno oriientovanyi pidkhhid: naukovovo-

praktychni zasady. K.: Lybid [in Ukrainian]. 3. **Homilko, O.** (2001). Metafizyka tilesnosti: kontsept tila u filosofskomu dyskursi [Metaphysics of corporeality: the concept of the body in philosophical discourse]. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian]. 4. **Lysiak, V. M.** (2006). Formuvannia interesu do zaniat fizychnoiu kulturoiu ta sportom u shkoliariv 6–11 klasiv [Formation of interest in physical culture and sports among schoolchildren of 6-11 grades]. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian]. 5. **Roters, T. T.** (2002). Teoryia y metodyka razvytyia lychnosti shkolnyka vo vzaymodeistvyi fizycheskoho y estetycheskoho vospytania [Theory and methods of development of the schoolboy's personality in the interaction of physical and aesthetic education]. *Doctor's thesis*. Luhansk [in Russian]. 6. **Kompaniets, Yu. A.** (2007). Dukhovna ta fizychna kultura liudyny [Spiritual and physical culture of man]. Luhansk: RVV LDUVS [in Ukrainian]. 7. **Kosiak, V. A.** (2002). Epystemolohyia chelovecheskoi telesnosti [Epistemology of Human Body]. Sumy: YTD «Unyversytetskaia knyha» [in Russian]. 8. **Enok, R. M.** (2000). Osnovy kynezyolohyy [Fundamentals of Kinesiology]. K.: Olymp. lyt-ra [in Russian]. 9. **Kuzminskyi, A. I.** & Omelianenko, V. L. (2004). Pedahohika [Pedagogy]. K.: Znannia – Pres [in Ukrainian]. 10. **Lozova, V. I.** (2002). Teoretychni osnovy vykhovannia i navchannia [Theoretical foundations of education and training]. Kharkiv: «OVS» [in Ukrainian]. 11. **Hlazyrin, I. D.** (2003). Osnovy dyferentsiiovanoho fizychnoho vykhovannia [Fundamentals of differentiated physical education]. Cherkasy: «Vidlunnia – Plus» [in Ukrainian]. 12. **Kuramshyn, Yu. F.** (2004). Teoryia y metodyka fizycheskoi kultury [Theory and methodology of physical education]. M.: Sovetskyi sport [in Russian].

Ливацький О. В. Аналіз особливостей виховання фізичних якостей здобувачів базової середньої освіти

У статті розглядаються особливості виховання фізичних якостей учнів основної школи в умовах базової середньої освіти, що спрямовані на всебічний та гармонійний розвиток особистості, підвищення адаптивних можливостей організму, підготовку функціональних систем організму до умов конкретної рухової чи професійної діяльності. Метою статті є аналіз науково-методичної літератури з проблеми дослідження.

У статті висвітлюється проблема цінностей бути здоровим, проблема здоров'я школярів є нині однією з найбільш актуальних, адже стан громадського здоров'я виступає важливим показником збереження й розвитку людського потенціалу будь-якої країни. З цього виходить, що успішність виховання фізичних якостей у школярів пов'язується з цілеспрямованим формуванням у них інтересу, потреби, позитивної мотивації на підставі створення образу «Я» де перше місце посідає цінність людської тілесності.

У роботі детально розглянуто термін «Кінестезія», а саме – це наука про рухи людини як наслідка складної взаємодії елементів

багатоланкового об'єкта, яким є тіло, з зовнішнім середовищем. І у цьому процесі велика роль надається м'язовій системі та фізичним якостям людини.

Протягом багатьох століть у виховній системі підростаючого покоління склалося враження, що виховання особистості має бути підпорядковано визначеній меті. Найвищою метою виховання виступає всебічний гармонійний розвиток особистості. Це зумовлено сутністю людини як найдосконалішого витвору природи і суспільства. Кожна суспільно-економічна формація в рамках перспектив свого поступального руху вперед висуває конкретні завдання щодо виховання підростаючого покоління. Але так чи інакше, ці завдання спрямовані на досягнення стратегічної мети – всебічного гармонійного виховання.

Всебічне виховання передбачає формування у людини певних якостей відповідно до вимог морального, розумового, фізичного, трудового й естетичного виховання, а гармонійність виступає основою узгодження, поєднання, єдності цих якостей, їх взаємодоповнення і взаємозбагачення в духовному і фізичному естві людини. Такий ідеал цивілізованого суспільства діє протягом багатьох століть починаючи з афінської системи виховання де визначилися ідеї гармонійного виховання на підставі калокагатії яка поєднала гармонію фізичного та духовного, внутрішнього та зовнішнього.

На сучасному етапі становлення України постало питання про розбудову її державності й суверенітету, що вимагає системи національного виховання як цілеспрямованого, систематичного процесу з метою утвердження у свідомості кожного громадянина країни національних цінностей, ідеалів, норм моральної поведінки, етнічної культурної мовної єдності, підтримання виховних традицій, звичаїв народу.

Ключові слова: фізичні якості, здобувачі базової освіти, функціональні можливості.

Ливацкий А. В. Анализ особенностей воспитания физических качеств соискателей базового среднего образования

В статье рассматриваются особенности воспитания физических качеств учащихся основной школы в условиях базового среднего образования, направленных на всестороннее и гармоничное развитие личности, повышение адаптивных возможностей организма, подготовку функциональных систем организма к условиям конкретной двигательной или профессиональной деятельности. Целью статьи является анализ научно-методической литературы по проблеме исследования.

В статье освещается проблема ценностей быть здоровым, проблема здоровья школьников является в настоящее время одной из наиболее актуальных, ведь состояние общественного здоровья выступает важным показателем сохранения и развития человеческого потенциала любой страны. Из этого следует, что успешность воспитания физических качеств у школьников связывается с целенаправленным формированием

у них интереса, потребности, положительной мотивации на основе создания образа «Я», где первое место занимает ценность человеческой телесности.

В работе подробно рассмотрены термин «кинестезии», а именно – это наука о движениях человека как результатом сложного взаимодействия элементов многозвенного объекта, которым является тело, с внешней средой. И в этом процессе большая роль отводится мышечной системе и физическим качествам человека.

В течение многих веков в воспитательной системе подрастающего поколения сложилось впечатление, что воспитание личности должно быть подчинено определенной цели. Наивысшей целью воспитания выступает всестороннее гармоничное развитие личности. Это обусловлено сущностью человека как совершенного творения природы и общества. Каждая общественно-экономическая формация в рамках перспектив своего поступательного движения вперед выдвигает конкретные задачи по воспитанию подрастающего поколения. Но так или иначе, эти задачи направлены на достижение стратегической цели – всестороннего гармоничного воспитания.

Всестороннее воспитание предполагает формирование у человека определенных качеств в соответствии с требованиями нравственного, умственного, физического, трудового и эстетического воспитания, а гармоничность выступает основой согласования, сочетания, единства этих качеств, их взаимодополнения и взаимообогащения в духовном и физическом естестве человека. Такой идеал цивилизованного общества действует на протяжении многих веков, начиная с афинской системы воспитания где определились идеи гармоничного воспитания на основании калокагатии которая соединила гармонию физического и духовного, внутреннего и внешнего.

На современном этапе становления Украины встал вопрос о развитии ее государственности и суверенитета, что требует системы национального воспитания как целенаправленного, систематического процесса с целью утверждения в сознании каждого гражданина страны национальных ценностей, идеалов, норм нравственного поведения, этнической культурной языкового единства, поддержание воспитательных традиций, обычаев народа.

Ключевые слова: физические качества, соискатели базового образования, функциональные возможности.

Livatsky O. Analysis of the Peculiarities of Education of Physical Qualities of the Students of Basic Secondary Education

The article deals with the peculiarities of physical education of primary school students in basic secondary education, aimed at comprehensive and harmonious development of the individual, enhancing the adaptive capacity of the organism, preparing the functional systems of the organism to the conditions of specific motive or professional activity. The purpose of the

article is to analyze the scientific and methodological literature on the problem of research.

The article highlights the problem of values being healthy, the health problem of schoolchildren is now one of the most urgent, because public health is an important indicator of the preservation and development of the human potential of any country. From this it follows that the success of education of physical qualities in schoolchildren is connected with the purposeful formation of their interest, need, positive motivation on the basis of creating the image of "I" where the first place is the value of human physicality.

The term Kinesthesia is described in detail, namely, the science of human movements as a consequence of the complex interaction of elements of a multilayered object, which is a body, with the external environment. And in this process great role is given to the muscular system and physical qualities of the person.

For many centuries, it has been the impression in the educational system of the younger generation that the education of the individual must be subordinated to a specific goal. The highest goal of education is the comprehensive harmonious development of the individual. This is due to the essence of man as the most perfect creation of nature and society. Each socio-economic formation, within the perspective of its progressive movement, puts forward specific tasks to educate the younger generation. But one way or another, these goals are aimed at achieving a strategic goal – comprehensive harmonious education.

Comprehensive education involves the formation of certain qualities in a person in accordance with the requirements of moral, mental, physical, labor and aesthetic education, and harmony is the basis of harmonization, combination, unity of these qualities, their complementarity and enrichment in the spiritual and physical nature of man. This ideal of a civilized society has been in operation for many centuries, beginning with the Athenian system of education, where the ideas of harmonious upbringing on the basis of kalokagatiya, which combined the harmony of the physical and spiritual, internal and external, were defined.

At the present stage of formation of Ukraine, the question arose of the development of its statehood and sovereignty, which requires a system of national education as a purposeful, systematic process with the aim of affirming in the mind of every citizen of the country national values, ideals, norms of moral behavior, ethnic cultural linguistic unity, traditional linguistic unity, traditional customs of the people.

Key words: physical qualities, basic education, functionality.

Стаття надійшла до редакції 02.01.2020 р.

Прийнято до друку 27.01.2020 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Караман О. Л.